יום ד', י"א בכסלו תשס"ה (24 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

מהצבעת החלוקה להקמת הבית... [סיום המאמר]
ביטוי משפטי לתפיסה המאחדת של מדינה יהודית, נמצא בפסק-דין של בית המשפט העליון שקבע (1965), כי מוצדק הדבר שלא לאשר רשימת מועמדים לכנסת, אשר באה לערער על קיומה של ישראל כמדינה יהודית. שורש הוויכוח הציבורי בהקשר לביטוי "מדינה יהודית" נעוץ בעיקרו של דבר בשאלת אופיה של מדינת ישראל: האם המדינה בהיותה מדינה יהודית היא גם בעלת אופי דתי יהודי?
צבי ברנזון, שופט בית המשפט העליון לשעבר, ומי שהכין את הטיוטה הראשונה של הכרזת העצמאות, משקף את דעת הרוב בשוללו את הטענה, כי השימוש בביטוי "מדינה יהודית" מעיד על כך שהמדינה היא בעלת אופי דתי יהודי. "ראשית, המילה 'דתית' אינה מלווה את הביטוי 'מדינה יהודית'. שנית, הכל יודעים, וזה ודאי לא נעלם מעיני האבות המייסדים של המדינה, כי בתחומיה מצויים בני דתות רבות ושונות (מוסלמים, נוצרים, דרוזים, צ'ירקאסים וכו'). שלישית, האבות המייסדים היו ברובם הגדול אנשים לא-דתיים, ואין להניח כי התכוונו להקים מדינה דתית ולא 'חילונית'. רביעית, מקריאת המגילה, עולה בבירור כי המדובר במדינה חילונית של העם היהודי, ולא במדינה דתית. הרי, המגילה עצמה קובעת, שהמדינה תבטיח חופש דת ומצפון, וקביעה זו אינה מתיישבת עם האפשרות, שדת כלשהי תהיה דת המדינה."
בטיעון החמישי, מציין צבי ברנזון את נגזרותו של הביטוי "מדינה יהודית" מהחלטת האו"ם ומציין כי הכיוונים מדינה יהודית ומדינה ערבית נועדו להבדיל את המדינה האחת מן האחרת ותו לא. "כשם שאין לייחס לאומות המאוחדות כוונה שהמדינה הערבית תהיה מדינה דתית מוסלמית, כך אין להניח שהיתה כוונה שהמדינה היהודית תהיה מדינה יהודית דתית." ברנזון מוסיף ואומר, כי "בן-גוריון טבע את האמרה הידועה, כי 'המדינה היא מדינת חוק ולא מדינת הלכה'. משמע, לא הלכות הדת היהודית בתור שכאלה הן המחייבות במדינה, כי אם חוקי המדינה הם המחייבים. במלים אחרות, במדינה קיים שלטון החוק ולא שלטון הדת.
"**סיכומו של דבר**, הביטוי 'מדינה יהודית' מובנו - מדינה יהודית חילונית של העם היהודי כולו: דתיים ולא-דתיים. ... מכאן, הקביעה שהמדינה תהא פתוחה לעליה יהודית ולקיבוץ גלויות. מכאן גם חוק השבות, שלפיו כל יהודי זכאי לעלות לארץ-ישראל ולקבל את אזרחותה." [צבי ברנזון, "חזון ומציאות"] ["סמלי מדינת ישראל"]

אלה אינם מהווים, כמובן, את המילה האחרונה בנושא. מכאן נובעת, למשל, את הצורך להגדיר מיהו ומהו יהודי, ומה בעצם הגוונים של צביון יהודי שהעם, ככלל, מעוניין ורוצה לאמץ לעצמו ולמדינתו. אך, לפני שנעבור מהדיון הזה [בינתיים], שאלות אלה מתעוררות עוד פעם בהכרזה בעניין הביטוי "צור ישראל". בפיסקה המסיימת נאמר: "מתוך בטחון בצור ישראל הננו חותמים בחתימת ידינו על הכרזה זו...". התנהל על מלים אלה וויכוח בין חברי מועצת העם. אמר הרב מימון: "עוד לא ראיתי הכרזה חשובה של אומות העולם, פרט לרוסיה, ששם ה' לא נזכר בה." דעתו של בן-גוריון התקבלה בסוף: "...הפשרה שנמצאה היא פשרה יפה של חברות יהודית. בעומדנו על סף העצמאות, אנו צריכים

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים וחג שמח לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ד', י"א בכסלו תשס"ה (24 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

להיזהר מאד מלחדד ויכוחים אלה. ... כשאתה אומר 'צור ישראל' בשבילך הכל בה נאמר. ואני אוכל להסביר לילדיי שאינם אדוקים מדוע חתמתי על זה בלב שקט ומצפון נקי."

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים וחג שמח לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל